

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодор Седларски, Стопански факултет на Софийския университет “Св. Климент Охридски”, катедра “Икономика” | научна специалност 05.02.01 „Политическа икономия (микроикономика и макроикономика)”

за научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „доцент”

по професионално направление 3.8. Икономика (Митнически регулации в международната търговия), обявен за нуждите на Стопанския факултет в ДВ, бр. 48 от 28.06.2022 г.

на кандидата:

Цветан Стефанов Мадански, доктор по научна специалност 3.8 Икономика със защитен дисертационен труд на тема „Фактори за ефективност на митническия контрол върху трафика на фалшифицирани и пиратски стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост.“

1. Информация за конкурса

Конкурсът за присъждане на научно звание „доцент” е обявен за нуждите на Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” в бр. 48 от 28.06.2022 г. Съставът на Научното жури по конкурса е определен със Заповед № РД 38-487/09.08.2022 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски”.

Гл. ас. д-р Цветан Стефанов Мадански е единствен кандидат в конкурса.

2. Обща характеристика на научно-изследователската дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Цветан Мадански е представил за участие в настоящия конкурс общо 13 публикации, както следва:

- 2 самостоятелни монографии (190 и 216 стр.), в които се изследват проблеми на косвените данъци, митническите регулации и икономически аспекти на вноса на стоки в ЕС;
- 1 монография на основата на дисертационен труд (200 стр.) и 1 самостоятелна глава (17 стр.) в колективна монография на руски език, които анализират факторите за ефективност на митническия контрол върху трафика на фалшифицирани и пиратски стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост;
- 4 самостоятелни статии в научни списания, посветени на митническия контрол на парични средства в ЕС, възстановяване на ДДС на чуждестранни физически лица, мерки на търговската политика и мита, с които се облагат в ЕС стоки с произход САЩ и действията на митниците за защита на правата на интелектуална собственост;
- 3 статии в съавторство в научни списания с фокус върху нови положения в закона за митниците, превенцията на производството и търговията на фалшифицирани стоки и условията и реда за предоставянето на статут на одобрен икономически оператор
- 2 колективни публикации на руски език в сборници от конференции, анализиращи факторите за ефективността на митническия контрол и цифровизацията му в ЕС.

В допълнение д-р Мадански представя 3 учебника и учебни помагала, подготвени в съавторство, в областта на данъците, митата и митническия контрол.

Приложени са свидетелства за множество цитирания на научните трудове на гл.ас. д-р Мадански, включително в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове.

Представените за рецензиране научни публикации и учебни материали напълно съвпадат с тематиката на обявения конкурс.

3. Оценка на педагогическата дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Цветан Мадански завършва специалност „Счетоводство и контрол“ във ВИИ „Карл Маркс“ (УНСС) през 1989 г. През 2018 г. защитава дисертация на тема „Фактори за ефективност на митническия контрол върху трафика на фалшифицирани и пиратски стоки, нарушаващи права на интелектуална собственост“ по научна специалност 3.8 Икономика в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Има множество професионални квалификации и продължаващи обучения и участва в редица проекти на държавната

администрация и митническите власти.

Д-р Цветан Мадански започва преподавателската си кариера като хоноруван преподавател в Стопанския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2011 г. Назначен е на щатната длъжност главен асистент към катедра Икономика на Стопанския факултет на СУ през 2019 г. От 2016 г. преподава на хонорар и във Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Гл. ас. д-р Мадански води курсове по основи на митническия контрол, данъчна и митническа политика на ЕС, митнически режими и процедури и дигитализация на митническата дейност. Ръководител е на магистърската програма „Митнически и данъчен контрол“ в Стопанския факултет на СУ.

Д-р Цветан Мадански е утвърден и уважаван преподавател и изследовател в областта на митническите регулации, ефективността на митническия контрол, международната търговия, превенцията на производството и трафика на фалшифицирани и пиратски стоки, както и проблемите на събираемостта на косвените данъци. Той има безспорен авторитет сред студентите и своите колеги в страната.

4. Основни научни резултати и приноси

Научните приноси на гл. ас. д-р Цветан Мадански в представените за конкурса публикации продължават посоката на научни изследвания, залегнала още в основата на дисертационния труд и поддържана в хода на академичната му кариера.

Основните теоретико-методологични и практико-приложни приноси на д-р Мадански са в областта на митническите регулации в международната търговия; вноса на стоки и търговската политика на ЕС; косвените данъци (акцизите и данъка върху добавената стойност); електронното управление (дигитализацията на митническата дейност).

Приносни моменти се съдържат както в трактовката на основни за анализираната външнотърговска дейност нормативни документи и практики, така и в приложението им към конкретни проблеми на митническата практика. Ролята на работата на д-р Мадански за утвърждаване на характеристиките и практическото приложение на косвените данъци в ЕС като поле на научен интерес сред българските икономически изследователи в контекста на непосредствения опит от външнотърговските отношения на страната през последните години

следва да бъде специално подчертана.

Сред научните приноси могат да се открият най-вече следните:

Приноси с теоретичен и научно-приложен характер

- Изведени са основополагащите особености на прилаганите митнически режими и процедури, коментирани са свързаните с тях основни документи, правила и рискове и е приложено подходящо онагледяване на митническите процедури. Представени са конкретните характеристики на митата, автономните мерки за тяхното суспендиране и тарифните квоти и са изяснени същността и начина на прилагане на антидъмпинговите, антисубсидийните и защитните мерки (публикация 2).
- Направена е оценка на ефекта от дигитализацията на митническия контрол в контекста на превантивната функция на контрола за спазване на акцизното законодателство, дисциплиниращото въздействие върху икономическите оператори и ограничаването на сивата икономика (публикации 1, 2 и 14).
- Представен е оригинален прочит на митническите регулации в контекста на противодействието на прането на пари (публикация 2);
- Анализирани са съвременните икономически аспекти на вноса на стоки от най-големите търговски партньори на ЕС – Китай и САЩ (публикации 2 и 8).
- Формулирани са изводи относно функционалните и институционалните аспекти на митническите регулации при внос на стоки от трети страни в ЕС (публикация 2).

Приноси с учебно-методичен характер

- Експериментално въвеждане през 2012 г. на научно-приложен метод за преподаване в бакалавърска степен (Учебна практика в институциите свързани с митническата дейност). След оценка на резултатите от този преподавателски подход, практикума е утвърден като самостоятелна учебна дисциплина, в учебния план на магистърската програма „Митнически и данъчен контрол“ през 2019 г.
- В съавторство е разработен учебник (19 самостоятелни глави), включващ систематизирани теоретични познания, поднесени от автора в областта на митническия контрол. В учебника са дадени тестове за решаване от студентите, които позволяват затвърждаване на получените знания и изводи с конкретни примери (публикация 6).
- В съавторство е разработено учебно помагало (със самостоятелна глава „Митнически режими и процедури в ЕС“) в рамките на „Академията за данъци и мита“, програма за

продължаваща квалификация на Центъра за образователни услуги на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Учебното помагало за данъци и мита има за цел да даде задълбочени теоретични и практически знания относно европейското и националното данъчно право и облагане в областта на преките и косвените данъци, както и митническата политика на ЕС и митническите режими, процедури и контрол в ЕС, включително данъчния и митнически контрол и процес (публикация 5).

- Въз основа на данните от проведените изследвания е получено ново знание в областта на митническите регулации в международната търговия и косвените данъци (публикации 1 и 2).

Резултатите са използвани за обогатяване на учебното съдържание на академичните курсове по митнически контрол, митнически режими и процедури, данъчна и митническа политика на ЕС, в практикума по митнически и данъчен контрол, дигитализация на митническата дейност и други дисциплини. Последователно адаптирана, след многогодишно апробиране в преподаването пред студенти от различни курсове на обучение, тази учебна материя се базира на методология, основана на придобиването на теоретико-приложни знания. С учебниците и учебните помагала д-р Мадански допринася за разработването на пълен набор от учебни пособия в областта на конкурса, които развиват уменията на студентите за анализ и интерпретация на теорията с примери от реалната световна практика.

5. Бележки и препоръки

Монографичните трудове на кандидата са средство за утвърждаване на съвременен начин на преподаване на важни икономически дисциплини във висшите учебни заведения в страната. Казусите и примерите в тях биха могли да намерят приложение в съответни теми на множество други курсове, като биха допринесли съществено за разбирането на практическата стойност на актуалните теоретични подходи от студентите в икономическите специалности.

6. Заключение

Научните приноси на кандидата в представените за рецензиране в конкурса публикации, както и качеството и обема на педагогическата му дейност дават основание за заключението, че са изпълнени всички изисквания на ЗРАСРБ, правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Д-р Цветан Мадански изпълнява количествените изисквания за

заемане на академичната длъжност „доцент“ в Стопанския факултет. Предлагам на Научното жури да избере д-р Цветан Стефанов Мадански за заемане на академичната длъжност „доцент“ в конкурса по професионално направление 3.8. Икономика (Митнически регулации в международната търговия), обявен в ДВ, бр. 48 от 28.06.2022 г.

София, 10.10.2022 г.

Член на журито:

проф. д-р Теодор Седларски